

ПРАВИЛНИК ЗА ДЕЙНОСТТА

ЧАСТ ІХ

ПРАВИЛА ЗА РЕГИСТРАЦИЯ И ТЪРГОВИЯ НА ДЪРЖАВНИ ЦЕННИ КНИЖА

Глава Първа ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ

Чл. 1. (1) Настоящите Правила за регистрация и търговия на ДЦК са част от Правилника за дейността на Борсата и уреждат:

1. реда за допускане на емисии ДЦК до търговия на Борсата;
2. реда за спиране на търговията и прекратяване регистрацията на емисии ДЦК;
3. търговията на организирания от Борсата сегмент за ДЦК.

(2) Борсата организира Сегмент за ДЦК на Основния пазар BSE за сключване на сделки за покупко-продажба с допуснати до търговия емисии ДЦК.

(3) За регистрацията и търговията на ДЦК се прилагат съответно изискванията на Правилата за допускане до търговия и Правилата за търговия от Правилника за дейността на Борсата относно емисии облигации, доколкото в настоящите правила не е предвидено друго.

Чл. 2. (1) До търговия на Основния пазар BSE, Сегмент за ДЦК, се допускат емисии държавни ценни книжа, емитирани на вътрешния пазар по реда на ЗДД и нормативните актове по прилагането му.

(2) Търговията с ДЦК се извършва от борсови членове, приети по реда на Правилата за членство от Правилника за дейността на Борсата, при условията на равнопоставеност. Дейност като маркет-мейкър по отношение на допуснати до търговия емисии ДЦК може да се извършва от борсови членове, регистрирани по реда на Правилата за членство от Правилника за дейността на Борсата.

Глава Втора ДОПУСКАНЕ ДО ТЪРГОВИЯ НА ДЦК

Раздел Първи ИЗИСКВАНИЯ КЪМ ЕМИСИИТЕ

Чл. 3. (1) Емисиите ДЦК трябва да отговарят на следните изисквания за допускане до търговия на Сегмент на ДЦК:

1. да са в безналична форма и да са регистрирани по сметки в БНБ;
  2. за прехвърлянето им да не са предвидени ограничения или условия;
  3. до падежа им да остават не по-малко от 6 (шест) месеца;
  4. емисията да е деноминирана в български лева или евро.
-

(2) Емисиите лихвоносни ДЦК трябва да отговарят и на следните допълнителни изисквания:

1. натрупаната лихва да е определена или определима на ежедневна база;
2. всички плащания по емисията да са на предварително определени дати. В случай, че някоя от тези дати е неработен ден, съответното плащане се осъществява на следващия работен;
3. лихвените плащания да са един, два, три, четири, шест или дванадесет пъти годишно;
4. броят месеци между две лихвени плащания да е еднакъв за целия срок на емисията.

Раздел Втори РЕГИСТРАЦИЯ НА ДЦК

Чл. 4. (1) Регистрацията на емисиите ДЦК се извършва въз основа на рамков договор, сключен между Борсата и МФ, след подаване на заявление по образец за допускане за всяка отделна емисия.

(2) МФ подава заявление за допускане за всяка отделна емисия, към което се прилагат:

1. информация за присвоения ISIN номер на емисията;
2. документ за платена такса за допускане до търговия, съгласно Тарифата за таксите на Борсата;
3. определената от заявителя индикативна референтна цена за първата търговска сесия. В случаите на регистрация на новоиздадени емисии, индикативната референтна цена е средната продажна цена от аукциона за съответната емисия ДЦК. В случаите на регистрация на съществуващи емисии, МФ определя индикативната референтна цена по своя преценка, като тя може да е и средната продажна цена от последния аукцион за съответната емисия ДЦК.

(3) Промяна в размера на допуснатата емисия, вследствие на обратно изкупуване, замяна или преотваряне на съществуваща емисия на аукцион, се регистрира след подаване от МФ на заявление.

Чл. 5. Документи могат да бъдат представяни в Борсата и в електронен вид, в случай че са заверени с квалифициран електронен подпис. Същите следва да бъдат изпращани на официално оповестения адрес на електронна поща на Борсата.

Чл. 6. (1) Заявленията за допускане до търговия на емисии ДЦК се разглеждат от Директор Търговия.

(2) В случай че заявлението или приложенията към него са непълни или съдържат неточна информация, Борсата незабавно изпраща съобщение за констатираните непълноти и несъответствия.

(3) В случаите по ал. 2, с нареждане на Директор Търговия, Борсата отказва допускането на

емисията, само ако заявителят не е отстранил констатираните непълноти в срок, който не може да бъде по-малък от 10 (десет) работни дни.

(4) С нареждане на Директор Търговия, Борсата допуска съответната емисия до търговия на Основния пазар BSE, Сегмент за ДЦК, в случай че тя отговаря на настоящите Правила.

(5) Борсата уведомява заявителя в срок от 1 (един) работен ден от датата на нареждането.

(6) Борсата публикува най-малко следната информация за нареждането за допускане до търговия в борсовия бюлетин в срок от 1 (един) работен ден от вземането му:

1. Присвоен уникален идентификационен код;
2. ISIN код
3. Наименование на емитента;
4. LEI-кода на емитента;
5. Начална дата на търговия;
6. Крайна дата на търговия;
7. Обща номинална стойност на регистрираната емисия;
8. Единична номинална стойност, ако има такава;
9. Валута, в която се осъществява търговията;
10. Валута, в която е издадена емисията;
11. Определена пазарна партида;
12. Минимален размер на поръчките, ако е определен такъв;
13. Минимална стъпка на котиране;
14. Маркет-мейкър на емисията, ако е допуснат такъв;
15. Определената от заявителя индикативна референтна цена за първата търговска сесия, съгласно чл. 4, ал. 2, т. 3;
16. Датите на лихвените плащания, ако има такива;
17. Вида и размера на купона за лихвоносни ДЦК, както и датата, към която се определя;
18. Лихвената конвенция;
19. Датата на падежа;
20. Пропорционалната част от дисконта за ДЦК с нулев купон;
21. Лице за контакт;
22. Други условия по емисията, ако такива са определени.

(7) Датата на въвеждането за търговия на емисията е не по-късно от първия работен ден, следващ изтичането на 3 (три) работни дни от датата на публикуване на нареждането на Директор Търговия, освен ако в заявлението за допускане не е определен по-дълъг срок.

Чл. 7. Всяка емисия се счита за допусната до търговия след публикуване на нареждането за регистрация и оповестяване в борсовия бюлетин на датата за въвеждане за търговия.

Чл. 8. (1) Допуснатите до търговия емисии ДЦК трябва във всеки един момент да отговарят на условията по чл. 3, с изключение на ал. 1, т. 3.

(2) Борсата поддържа актуален регистър на емисиите ДЦК, допуснати до търговия.

Чл. 9. (1) Прекратяване на регистрацията на емисия ДЦК се извършва с решение на Съвета на директорите при подадено заявление от МФ.

(2) Прекратяването на регистрация, без да е необходимо решение на Съвета, се извършва от Борсата 3 (три) работни дни преди падежа, освен ако в заявлението не е предвиден различен срок.

(3) Прекратяването на регистрацията на съответната емисия води до незабавното прекратяване на търговията с нея.

(4) Борсата уведомява МФ, БНБ и КФН за решението по ал. 1 в срок до 1 (един) работен ден от вземането му.

Глава Трета ТЪРГОВИЯ С ДЦК

Чл. 10. (1) Търговията на сегмента за ДЦК е неприсъствена и се осъществява посредством електронната търговска система на Борсата.

(2) На всяка търговска сесия борсовите членове се представляват от допуснатите по реда на Правилата за членство борсови посредници.

(3) Сделките с ДЦК се сключват по време на търговските сесии, чиито фази и времетраене се определят с решение на Съвета на директорите.

Чл. 11. (1) Сделките с ДЦК, допуснати до търговия на Борсата, се осъществяват въз основа на въведени поръчки за покупка и продажба от борсовите членове и на котировки на маркет-мейкърите по реда на Правилата за търговия.

(2) Видовете борсови поръчки, приоритетите и параметрите на борсови поръчки за покупка или продажба на ДЦК се определят съгласно Правилата за търговия.

(3) При въвеждане на “айсберг” поръчки за ДЦК са валидни следните специфични изисквания:

---

1. Общият обем на “айсберг” поръчката е с минимален номинал от 1 000 000 (един милион) от съответната валута.

2. Върховият обем е минимум 5 (пет) на сто от общия обем на “айсберг” поръчката, но не по-малко от 100 000 (сто хиляди) номинал от съответната валута.

Чл. 12. (1) Системата допуска въвеждане на котировки от борсови членове, регистрирани като маркет-мейкъри по реда на Правилата за членство.

(2) Максималният размер на спреда на котировките на маркет-мейкър не може да бъде по-голям от 1 % за емисии ДЦК.

(3) Спредът се изчислява по следната формула:

$$\text{Спред}(\%) = \left(\frac{A}{B} - 1\right) \times 100 ,$$

където “А” е цената на поръчката “продава”, а “В” е цената на поръчката “купува”.

(4) Минималната стойност на котировката в парично изражение за емисии ДЦК към момента на въвеждането ѝ е 50 000 (петдесет хиляди) номинал в съответната валута на страна купува/продава. В стойността на котировката не се включва натрупаната по емисията ДЦК лихва.

Чл. 13. Не се допуска извършването на маржин-покупки и къси продажби при търговия на емисии на ДЦК.

Чл. 14. Сделките с ДЦК се сключват на аукциони и по време на непрекъснатата търговия по реда и при условията на Правилата за търговия.

Чл. 15. (1) Прекъсвания за нестабилност се инициират при спазване на условията и реда, предвидени в Правилата за търговия.

(2) За емисиите ДЦК динамичният ценови диапазон е 2.5 (две цяло и пет) на сто спрямо референтната цена, а статичният е 5 (пет) на сто спрямо последната цена, постигната на аукцион.

Чл. 16. Корекции на параметри на борсови сделки с ДЦК не се допускат.

Чл. 17. Отмяна на борсови сделки се допуска единствено при условията на Правилата за търговия.

Чл. 18. (1) Съветът, при условията на чл. 91 от ЗПФИ, има право да вземе решение за спиране на търговията с ДЦК при настъпване на събитие, свързано със съответната емисия или нейния емитент, което може да окаже съществено влияние върху възможността за постигане на пазарна цена.

(2) В случаите по ал. 1, Изпълнителният директор може да вземе решение за спиране на търговията за срок до 3 (три) работни дни. Решение за спиране на търговията по тази алинея в рамките на 1 (един) работен ден може да вземе и Директор Търговия.

(3) Борсата уведомява незабавно МФ, БНБ и КФН за решението за спиране.

(4) Ако след изтичане на срока на спирането основанието за вземане на съответното решение не е отпаднало, то органът, взел решението, може да вземе повторно такава, с което да удължи срока. Ал. 1-3 се прилагат съответно.

(5) След отпадане на основанието за спиране търговията се възстановява по решение на органа, взел решението за спиране, освен ако от него не следва друго.

Чл. 19. (1) Съветът има право да вземе решение за временно прекратяване въвеждането на поръчки и сключването на сделки и в случаите по чл. 75 от Правилата за търговия.

(2) Борсата уведомява незабавно МФ, БНБ и КФН за решението по предходната алинея.

(3) Приключването на сключените до момента на вземане на решението сделки може да бъде отложено.

(4) Изпълнителният директор може да вземе решението по ал. 1 за срок до 1 (един) работен ден. Ал. 2 се прилага съответно.

Чл. 20. (1) Начинът за приключване на сделки, сключени на Борсата, се определя като “доставка срещу плащане”, при който трансферът на ДЦК и парични средства се осъществява едновременно.

(2) Сделките с ДЦК, сключени на регулиран пазар, приключват чрез доставка срещу плащане на втория работен ден, следващ деня на сключване на сделката (T+2).

(3) Борсата сключва споразумение с депозитарни институции, които могат да осигурят спазването на изискванията по ал. 1 и 2.

Чл.21. (1) Действията по приключване на сделката започват след регистрирането на сделката на Борсата или след края на търговската сесия, в зависимост от начина на провеждане на

търговията.

(2) Всяка сделка с ДЦК, се счита за приключена след извършване на нейната регистрация и сетълмент в съответствие с разпоредбите на Наредба № 5 на МФ и БНБ от 4 октомври 2007 г. за реда и условията за придобиване, регистриране, изплащане и търговия с ДЦК (Наредба № 5), Наредба № 31 на БНБ от 4 октомври 2007 г. за сетълмент на държавни ценни книжа, Наредба № 15 на МФ и БНБ от 4 октомври 2007 г. за контрол върху сделките с ДЦК (Наредба № 15), Правилата по параграф 9 от ЗР на НИД на Наредба № 5 (ДВ, бр. 29 от 07 април 2017 г.), както и правилата, уреждащи дейността на съответната депозитарна институция в случаите по ал.3 и ал.4.

(3) Регистрацията и сетълмента на сделките по ал. 2 се извършват в организирани от Българската народна банка (БНБ) системи по чл. 35, ал. 1, т. 2 (ЕСРОТ) и т. 3 (СДЦК) от Закона за държавния дълг и водените от нея сметки за ДЦК по реда на чл. 43, ал. 3 от Закона за БНБ, както и във водените от участниците в ЕСРОТ по чл. 3, ал. 1, т. 2 от Наредба № 5 на МФ и БНБ индивидуални сметки по реда на чл.35, ал.4 от Закона за държавния дълг.

(4) Участниците в ЕСРОТ по чл. 3, ал. 1, т. 5 от Наредба № 5 на МФ и БНБ извършват регистрация и сетълмент на сделките с ДЦК в организирани от тях системи за сетълмент и водените индивидуални сметки по реда на правилата, приложими към дейността на съответната депозитарна институция.

Чл. 22. (1) Ежедневно след приключване на търговската сесия, не по-късно от 18.00 часа, Борсата изпраща отчет до БНБ за сключените за деня сделки, който съдържа следната информация:

1. код на сделката – уникален идентификационен номер на сключената сделка, присвоен от БФБ;
2. дата на сключване на сделката – Т;
3. дата на сетълмента - Т+2;
4. номер на емисията на ДЦК (ISIN), предмет на сделката;
5. страните по сделката:
  - прехвърлител на ДЦК – борсов код и наименование;
  - приобретател на ДЦК – борсов код и наименование;
6. номинална стойност на прехвърляните ДЦК (цифром, с два знака след десетичната запетая);
7. цената на сделката, по която се прехвърлят/придобиват ДЦК(цифром, с два знака след десетичната запетая);
8. информация дали сделката е за сметка на съответния член или за сметка на негов клиент.

(2) В случаите по чл. 21, ал. 4, Борсата изпраща отчет до депозитарната институция, в която са регистрирани съответните ДЦК, съдържащ информация най-малко за:

---

1. код на сделката;
2. страните по сделката;
3. код на финансовите инструменти;
4. брой пазарни партиди, предмет на сделката;
5. размер на пазарната партида;
6. номинална стойност на прехвърляните ДЦК (цифром, с два знака след десетичната запетая);
7. цената на сделката, по която се прехвърлят/придобиват ДЦК (цифром, с два знака след десетичната запетая) без натрупаната лихва;
8. натрупаната лихва за инструментите предмет на сделката, от датата на последното лихвено плащане до датата на приключване на сделката;
9. валута, в която е изразена цената на сделката;
10. информация дали сделката е за сметка на съответния член или за сметка на негов клиент.

(3) За сделки с ДЦК, чиято дата на приключване е след датата на определяне на лицата, които имат право да получат следващото лихвено плащане, но преди датата на лихвено плащане, отчетът по ал. 2 съдържа като единична цена, цената за една пазарна партида плюс натрупаната лихва от датата на последното лихвено плащане до датата на приключване на сделката, намалена с пълния размер на лихвеното плащане в лева или в левовата равностойност по обменния курс на БНБ.

(4) Сделките, за които е подадено заявление за отмяна, се включват в отчета след постановяване на решение, с което се отхвърля искането за отмяна.

Чл. 23. След приключването на всяка търговска сесия Борсата предоставя на всеки член отчет за сключените от него сделки за съответната сесия по електронен път.

Чл. 24. Борсата изпраща ежедневно информация за сключени сделки, по които страна са борсови членове, които не са участници в системите ЕСРОТ и СДЦК на избраните от тях поддепозитари на ДЦК.

Чл. 25. Борсата публикува в Борсовия бюлетин информация относно сключените сделки на Сегмента за ДЦК.

ДОПЪЛНИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Употребените в тези Правила термини, които не са дефинирани, се разбират в смисъла, в който се използват в ЗППЦК, ЗПФИ, ЗДД, ЗБНБ и актовете по прилагането им, съответно в общото търговско законодателство и търговската практика.

---

§ 2. По смисъла на тези Правила:

1. “Номерираща агенция” е институцията в съответната държава членка, присвояваща ISIN код на емисиите ДЦК.
2. “ISIN код” е уникален идентификатор на финансови инструменти, издаден в съответствие с ISO 6166:2001.
3. “Индикативна референтна цена за първата търговска сесия” е началната ориентировъчна цена, зададена в Системата през първия ден от търговия на ДЦК.
4. “Референтна цена” е цената на последната сделка, сключена по време на непрекъснатата търговия или на аукцион.
5. “Маркет-мейкър” е борсов член, осигуряващ ликвидност на една или повече емисии ДЦК, допуснати до търговия на Борсата, чрез поддържането на котировки, с определени минимални параметри.
6. “Кръстосана сделка” е сделка, по която борсовият член - купувач и борсовият член – продавач са едно и също лице.
7. “Минималната стъпка на котирание” е минималната промяна в цената на поръчките за покупка и продажба, допустима за съответния вид инструменти.
8. “Сетълмент” са процедурите по изпълнение на задълженията за прехвърлянето на пари и/или ДЦК във връзка със сделки и тяхното регистриране по сметки в БНБ и участниците в ЕСРОТ по чл.3, ал.1, т.2 и т. 5 от Наредба № 5 на МФ и БНБ.
9. “Депозитарна институция” е депозитарят на ДЦК към БНБ или друг депозитар на ценни книжа съгласно Регламент (ЕС) № 909/2014 на Европейския парламент и на Съвета от 23 юли 2014 г. за подобряване на сетълмента на ценни книжа в Европейския съюз и за централните депозитари на ценни книжа, както и за изменение на директиви 98/26/ЕО и 2014/65/ЕС и Регламент (ЕС) № 236/2012.
10. „Дисконт” - отстъпката от номиналната стойност на емисия облигации.
11. „ЕСРОТ” е системата за регистриране на емисиите на държавни ценни книжа и обслужване на търговията с тях, по чл.35, ал.1, т.2 от Закона за държавния дълг.
12. „СДЦК” – е системата за сетълмент на държавни ценни книжа, по чл.35, ал.1, т.3 от Закона за държавния дълг.

§ 3. В настоящите Правила са използвани следните съкращения:

1. “Борсата” – “Българска Фондова Борса – София” АД, респективно регулирания пазар, организиран от “Българска Фондова Борса – София” АД.
  2. “Съвета” – Съвета на директорите на “Българска Фондова Борса – София” АД.
  3. “Изпълнителния директор” – Изпълнителния директор на “Българска Фондова Борса – София” АД.
  4. “Директор Търговия” – директора на дирекция “Търговия, емитенти и членство” в “Българска Фондова Борса – София” АД.
  5. “Системата” – Електронната система за търговия, посредством която се осъществява борсовата търговия.
  6. “ДЦК” – Държавни ценни книжа.
-

Българска Фондова Борса – София АД

Правилник за дейността

Част IX Правила за регистрация и търговия на държавни ценни книжа

23.02.2018

Стр.11 от 11

-
7. “МФ” – Министерство на финансите.
  8. “БНБ” – Българска Народна Банка.
  9. “КФН” – Комисия за финансов надзор.
  10. “ЗДД” – Закон за държавния дълг.
  11. “ЗПФИ” – Закон за пазарите на финансови инструменти.
  12. “ЗППЦК” – Закон за публичното предлагане на ценни книжа.

ПРЕХОДНИ И ЗАКЛЮЧИТЕЛНИ РАЗПОРЕДБИ

§ 1. Настоящите Правила са в сила от 23.02.2018 г.
